

Landelijke Dag 2005: 'Verdwijnen en verschijnen'

Buitenlandse sprekers

Het thema van de Landelijke Dag in 2005 is 'Verschijnen en verdwijnen'. In diverse bijdragen zal worden ingegaan op bedreigde soorten en wat zij nodig hebben, maar ook zullen succesverhalen worden verteld over soorten die zich sinds kort hebben gevestigd en uitgebreid. Sprekers uit Groot-Brittannië en Vlaanderen zullen de situatie in hun land toelichten. Uiteraard ontbreken ook prachtige vlinder- en libellenfilms niet. Ook de uitreiking van de Gouden Vlinder(s) staat traditiegetrouw op het programma.

Programma

9.30 uur	Ontvangst met koffie/thee	
10.00 uur	Opening	Theo Verstraël
10.10 uur	Film: Verdwijnen en verschijnen	Annette van Berkel
10.15 uur	Verdwijnen en verschijnen	Kars Veling
10.35 uur	Soortbeschermingsplannen: erop of eronder	Michiel Wallis de Vries
10.55 uur	Appearance and disappearance in the United Kingdom	Richard Fox (Butterfly Conservation UK)
11.15 uur	Koffiepauze	
11.40 uur	Klein, maar dapper! Verovert de kleine parelmoervlinder Limburg?	Dries Gorissen (Vlaamse vlinderwerkgroep)
12.00 uur	Wie-kent-quiz. Test uw kennis!	Dick Groenendijk
12.10 uur	De groene glazenmaker (met film)	Jandirk Kievit
12.30 uur	Lunchpauze	
14.00 uur	Doe het snel en goed met Landkaartje	Victor Mensing
14.05 uur	Nachtvlinders	Dick Groenendijk
14.20 uur	Diavoorstelling Natuur in beeld	Vereniging Natuur in beeld
14.40 uur	Uitslag wie-kent-quiz	Dick Groenendijk
14.50 uur	Uitreiking Gouden Vlinder(s)	Jan-Willem Sneep
15.00 uur	Theepauze	
15.20 uur	Film: Kamperen met pasja's	Annette van Berkel
15.30 uur	Libellen voor een beginner door een beginner	Geert de Vries
15.50 uur	Afsluiting	Theo Verstraël

Infomarkt

In de pauze kunt u de vele stands bezoeken en informatie krijgen over de mogelijkheden om mee te werken aan de bescherming van vlinders en libellen in Nederland. Naast organisaties waarmee wij samenwerken, vindt u hier ook stands en informatie van onze eigen afdelingen Onderzoek & Advies, Communicatie & Educatie en Gegevens & Gis.

Aanmelden

Datum: 5 maart 2005. Plaats: De Reehorst, Ede. Tijd: 10.00 - 16.00 uur, Kosten: € 7,50. Deelname aan de lunch kost € 8,50 extra. Aanmelden: via de antwoordkaart in dit blad.

Grote vuurvlinder woont op mooiste plek van Nederland

De Weerribben is gekozen tot mooiste plek van Nederland. Staatsbosbeheer, de trotse eigenaar, heeft besloten de prijs - maar liefst € 25.000 - te bestemmen voor het maken van open water in het gebied. Dit stimuleert de groei van nieuwe laagveengebieden. En daar profiteert de grote vuurvlinder van. Deze ernstig bedreigde vlindersoort komt in West-Europa alleen nog maar voor in De Weerribben, De Wieden en de Rottige Meenthe. De prijs is dus een

welkome steun in de rug voor deze opvallende vlinder en iedereen die zich inzet voor zijn bescherming.

Maak kennis met het inventariseren van planten en dieren. Kom naar de VOFF-veld-dagen!

Alles wat in Nederland vliegt, loopt, kruipt en groeit wordt zo goed mogelijk geteld en gevolgd door de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Duizenden vrijwilligers gaan daarvoor jaarlijks het veld in. Wilt u ook groene onderzoeker worden? Kom naar een van de VOFF-veld-dagen die dit voorjaar en zomer

worden georganiseerd. Deze velddagen vormen een uitgelezen mogelijkheid u te oriënteren in de wereld van het monitoren, het volgen van soorten, om de kennis uit te breiden en om met andere natuurvrijwilligers in contact te komen.

Wat?

Tijdens de velddag, in de vorm van excursies, zal aandacht worden besteed aan de benodigde soortenkennis, terminologie, wijze van monitoren, het verwerken van gegevens en veel gemaakte fouten. Er zal duidelijk worden gemaakt in welk deel van het jaar veldonderzoek plaats-

Hieronder vindt u alle vlinder- en libellenwerkgroepen. Tenzij anders vermeld, zijn onderstaande werkgroepen vlinderwerkgroepen.

Achterhoek

Silvia Reinderink
Beatrixstraat 2a
7151 DL Eibergen

Insectenwerkgroep

Alblasserwaard

Leo van Beest
Nachttegaallaan 15
3362 NK Sliedrecht
leovanbeest@freeler.nl

Alphen aan den Rijn

Dinky van Berkel
Kromme Aarweg 3a
2403 NB Alphen a/d Rijn
stef.strik@planet.nl

Amersfoort

Monique Heijink
Mandolinestraat 14
3822 DW Amersfoort
r.deman@archis.nl

IVN Apeldoorn

Arend van Werven
Honte 3
7333 HR Apeldoorn
avwerven@wish.nl

Insectenwerkgroep KNNV

Apeldoorn

Koos Middelkamp
Kervelstraat 14
7322 PT Apeldoorn
koos.middelkamp@planet.nl

IVN Bakel/Milheeze

Toni van der Elsen
Antoon Coolenstraat 64
5421 RC Gemert

Barneveld

Anko de Graaff
Vliegersveldenlaan 30
3771 XG Barneveld
a.m.degraaff@vet.uu.nl

Bergeyk/Eersel

Wil van Herk
Laaghuizerweg 5
5521 LB Eersel
wil.lia.van.herk@wolmail.nl

Bijloop en Turfvaart

Marga van Hassel
Zundertseweg 66
4715 CK Rucphen

Vlinder- en libellenwerkgroep

Brabant Oost

Dick Rakhorst
Fokkershoek 29
5473 VD Heeswijk
gdrakhorst@home.nl

Insectenwerkgroep
Culemborg
Annette van Berkel
Akkerwinde 9
4102 JJ Culemborg
ahvanberkel@planet.nl
www.nvwc.nl

Den Bosch e.o.
Ko Bieman
Benedictijnenborch 20
5241 KP Rosmalen
bier1@home.nl

Den Helder
Klaas Kaag
Kofstraat 14
1784 RP Den Helder
Klaas.Kaag@hetnet.nl

KNNV afd. regio **Doetinchem**
Marcel Hendriks
Moerbeibloesem 29
7006 MP Doetinchem
marcelhendriks@wish.net

Dongen (Ken en Geniet)
Fia Grootzwagers
Triangelaan 17
5101 AG Dongen
fia.grootzwagers@wanadoo.nl

Drenthe
Jelle de Vries
Zuideresweg 10
9441 TZ Orvelte
r&w.ketelaar@castel.nl

Libellenwerkgroep **Drenthe**
Gerard Abbingh
Muddegoorn 78
9403 NK Assen
g.abbingh@hetnet.nl

Friesland
Gerard Bergsma
Bosweer 29
8426 GS Appelscha
bergsmagj@cs.com
home.wxs.nl/~msinnema/vwg

Libellenwerkgroep **Friesland**
De Hynstebiter
E. Peter de Boer
Postbus 3
9244 ZN Beetsterzwaag
e.p.de.boer@fryskegea.nl
www.hynstebiter.nl

Vlinder- en libellenwerkgroep
Groningen 'Stad en ommelaand'
Henk Sangers
Hemsterhuislaan 75
9752 NC Haren
h.sangers@tref.nl

Hoeksche waard
Henk Bunjes
Spuidijk 11
3262 LH Oud-Beijerland
h.bunjes@hetnet.nl
www.hwl.nl

vindt, op welk tijdstip van de dag en wat de gemiddelde duur van een onderzoek is. U kunt per soortgroep een excursie volgen. Zo kunt u bijvoorbeeld kiezen voor vlinders, vogels, hogere planten of amfibieën, maar ook minder bekende soortgroepen als krekels of mossen.

Waar en wanneer?

Er is voor 2005 een vijftiental VOFF-velddagen gepland, verspreid over het gehele land. Op de website van de VOFF: www.voff.nl kunt u het hele programma lezen. Exacte vertrekpunten en starttijden zijn nu nog niet bekend, maar zullen zo spoedig mogelijk op de website worden vermeld. Zowel 's ochtends als 's middags zijn er excursies. Beide excursies duren 2 tot 2,5 uur. Uiteraard kunt u ook deelnemen aan beide excursiemomenten.

Welke soortgroepen?

Hieronder vindt u de soortgroepen die tijdens de velddagen zijn vertegenwoordigd. Erachter staan de organisaties die zich met deze soortgroepen bezighouden. Voor meer informatie kunt u ook hun website bezoeken.

- Reptielen-, Amfibieën- en Vissen, RAVON, www.ravon.nl
- Vaatplanten, FLORON, www.floron.nl
- Vogels, SOVON Vogelonderzoek Nederland, www.sovon.nl
- Zoogdieren, VZZ, www.vzz.nl
- Paddestoelen, NMV, www.mlf.sci.kun.nl/nmv
- Mossen, BLWG, www.blwg.nl
- Insecten en andere ongewervelden, EIS-NL, www.naturalis.nl/eis
- Insecten, spinnen en duizendpoten, NEV, www.nev.nl
- Nachtvinders, TINEA Stichting Faunistisch Onderzoek Nachtvinders,
- Veldbiologie algemeen, KNNV, www.knnv.nl
- Molusken, ANEMOON, www.anemoon.org
- Dagvlinders, dagactieve nachtvinders en libellen, de Vlinderstichting, www.vlinderstichting.nl

Deelname aan de velddag is gratis, wel graag van te voren aanmelden. Meer informatie en aanmelden kan via de website van de VOFF: www.voff.nl.

Planning VOFF velddagen 2005

- Westerschouwen (Ze) 17 april
- Appelbergen (Gr) 24 april
- Buurserzand (Ov) 29 mei
- Pietersberg (Li) 29 mei
- Vechtplassen (Kromme Rade bij Hilversum) (Ut) 5 juni
- Wieden (Ov) 25 juni
- Delleburen (Fr) 3 juli
- Loonse en Drunense Duinen/de Brand (NBr) 3 juli
- Brunsummerheide (Li) 10 juli
- Amsterdamse Waterleidingduinen (NH) 17 juli
- Dwingelderveld (Dr) 21 augustus
- Kampina (NBr) 28 augustus
- De Kraaienberg/Markiezaat (NBr) 11 september
- Meinerswijk (Ge) 25 september
- Noordhollandsduinreservaat (NH) 9 oktober.

Cursus 'monitoring vochtige heide'

Op 27 april wordt door Landschap Overijssel en De Vlinderstichting een cursus georganiseerd over de monitoring van vochtige heideterreinen. Het gentiaanblauwtje is een belangrijke kensoort voor vochtige heideterreinen. De afgelopen jaren is er in verschillende terreinen hard gewerkt door de Blauwe Brigade om het leefgebied van deze soort te verbeteren. Tijdens de cursus komt onder andere aan de orde hoe de effecten van deze maatregelen op het gentiaanblauwtje en andere vertegenwoordigers van vochtige heide zoals moerassprinkhaan en heideblauwtje kunnen worden gemeten aan de hand van monitoring. Datum 27 april; tijd 10:00 uur; locatie Zuid-Twente. U kunt zich opgeven door een e-mail te sturen e.dekruif@landschap-ov.nl. Nadat u zich heeft opgegeven ontvangt u een bevestiging met de locatie.

2000-soortendag: op zoek naar planten en dieren

Om vier uur 's ochtends wachten tot de vleermuizen thuiskomen van hun nachtbraken.... Met een schepnet op zoek naar verborgen waterleven.... Vroeg op pad om door vogelzang een beeld te krijgen van de broedvogels in een terrein.... Op de knieën tussen het mos of juist rennend achter een snel wegfladderende vlinder.... In vochtig bos op zoek naar slakken....

Op 22 mei 2005 wordt door de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF) de 2000-soortendag georganiseerd. Op één dag (het begint de avond ervoor al voor de nachtdieren) gaan we met zoveel mogelijk mensen zoveel mogelijk planten en dieren te zien krijgen en op naam brengen. De VOFF is een overkoepeling van 12 organisaties die zich met onderzoek naar planten en dieren bezig houden. Van al die verenigingen zijn ervaren veldmensen aanwezig en de hele dag door wordt er in groepen op pad gegaan in het schitterende duingebied van Zuid-Kennemerland.

Bij het bezoekerscentrum de Zandwaaijer in Overveen zullen alle organisaties zich presenteren en informatie geven over hun soortgroep en hoe daar onderzoek naar gedaan wordt. Vanaf die locatie gaan er ieder kwartier excursies het duingebied in. Bij deze excursies zijn specialisten aanwezig van een bepaalde soortgroep die hun uiterste best zullen doen om zoveel mogelijk soorten te zien te krijgen, maar ook om de overige deelnemers zoveel mogelijk te laten zien.

Mei is een uitstekende tijd om in de natuur actief te zijn. Veel planten en dieren zijn in het voorjaar op hun mooist en zijn goed te zien. De 2000-soortendag is dé gelegenheid voor vrijwillige veldmedewerkers om met anderen in contact te komen en om met zijn allen veel planten en dieren te ontdekken. Uiteraard worden alle waarnemingen nauwkeurig genoteerd en direct bij terugkomst in het bezoekerscentrum verwerkt, zodat we op het eind van de dag een prachtig overzicht hebben van de aangetroffen soorten. Meer informatie is vanaf maart 2005 te vinden op de website van de VOFF: www.voff.nl.

Postzegels

Erik Theunissen verzamelt postzegels met het thema vlinders en andere insectenpostzegels. Hij heeft inmiddels vele duizenden dubbele en wil graag in contact komen met andere verzamelaars. Zijn adres is: Erik Theunissen, Jeugdstraat 63, B-3500 Hasselt (België), of erik.theunissen@versateladsl.be.

KNNV Hoorn

Henny van de Groep
p/a Yellowlaan 24
1695 HV Blokker
hoorn@knnv.nl
www.knnv.nl/hoorn

Krimpenerwaard

Paul Schrijvershof
Corellistraat 14
2901 KB Capelle a/d IJssel
marijke.paul@hetnet.nl
www.nvbk.nl

Limburg

Jo Queis
Spaanse singel 2
6191 GK Beek

Libellenwerkgroep Limburg

Dhr. J.T. Hermans
Hertestraat 21
6067 ER Linne

De Top van Limburg

Ger Beumeler
Pr. Beatrixstraat 24
6591 EX Gennep
g.beumeler@planet.nl

De Lokker

Petra Veraart
St. Janstraat 100
4714 EJ Sprundel
petra.veraart@planet.nl

Mark en Leij

Frans Vermeer
Ghil 4
5111 ED Baarle-Nassau
studie@markenleij.nl

De Marne

Dirkje Stoltenborgh
Leensterweg 31
9977 PA Kloosterburen
stoltenborgh@veteranen.nl

Vlinder- en libellenwerkgroep**Nieuwkoop-Noorden**

Paul van Hoek
Molenstraat 37
2461 AE Ter Aar
pvanhoek@worldonline.nl

IVN Nijkerk

Lydia Berghuis
Putterbrink 2
3881 LK Putten
bhkoopman@zonnet.nl

Noord-Kennemerland

Els Swart
Bakkersweg 20
1852 EE Heiloo

Noordoost-Overijssel

Egbert Pullen
Rembrandtstraat 82
7771 XJ Hardenberg
egbert.pullen@hetnet.nl
home.hetnet.nl/~m-pullen

Noordoost-Veluwe

Els Koopmans-Grommé
Bongerdplein 1
8162 AW Epe
e.d.van.dissel@hccnet.nl

Noordwest-Veluwe

Bert Beens
Van Lennepstraat 11
3842 XW Harderwijk
bertbeens@wanadoo.nl

Oss

Cun Wijnen
Wijststraat 15
5384 RA Heesch
cunwijnen@planet.nl

Otterlo

Marika van de Pol
Elspeterweg 78 a
3888 MX Uddel
marika@hetnet.nl

Kop van Overijssel

Bert van Geel
De Rikking 198
8332 CK Steenwijk
u2us@xs4all.nl

Libellenwerkgroep Overijssel

Evert Ruiters
Houtmanstraat 10
8023 EA Zwolle

Vogel-, vleermuis- en vlinder-
werkgroep **Noordrand**

Rotterdam

Peter van Dalen
Meidoornhoek 18
3053 BB Rotterdam

Vlinder- en libellenwerkgroep

Rotterdam

Maurice Backerra
Bureau stadsnatuur R'dam
Postbus 23452
3001 KL Rotterdam
m.backerra-bsr@nrmr.nl

Schoonebeek

Conny Mazee
Europaweg 43
7761 AA Schoonebeek
co.bosch@hccnet.nl

Utrecht

H. Hendriks
J. de Bekastraat 2
3514 VM Utrecht
h.hendriks@zonnet.nl
<http://home.tiscali.nl/stea.utrecht/vlinderwerkgroep>

Voorne-Putten

Jolanda ten Thije
Orion 47
3225 GL Hellevoetsluis
jtenthije@hetnet.nl
www.knnv.nl/voorne/03-werkgroepen/c-vlinderwg/VlinderWG.htm

Insectenwerkgroep KNNV
Waterweg Noord
 Jan Scheffers
 Van der Hoevenstraat 2
 2671 EG Naaldwijk

't Duumpje
West-Zeeuwsch-Vlaanderen
 Anna Almekinders
 Olieslagersweg 1
 4525 LC Retranchement
 vlinders@duumpje.nl
 www.duumpje.nl

Woerden
 Mieke de Haan
 Van Teylingenweg 148
 3471 GH Kamerik
 mieke.dehaan@hetnet.nl

IJhorst
 Frank van der Ende
 E. Vosland 12
 7951 CM Staphorst
 frankvderende@hetnet.nl

Zaanstreek
 Mevr. H. Roode-Woudstra
 Postbus 223
 1500 EE Zaandam

Vlinder- en libellenwerkgroep
Zeeland
 Floor van Lamoen
 Statenhof 3
 4463 TV Goes
 vlinlibzeeland@planet.nl
 www.vlinlibzeeland.nl

Zeeuws-Vlaanderen (Oost)
 Joop de Bakker
 Pastoor Willemsstraat 5
 4586 AJ Lamswaarde
 jdbakker@zeelandnet.nl

Zuid-Kennemerland
 Jacques Clemens
 Vogelenzangseweg 366
 2114 CL Vogelenzang
 jcl@quicknet.nl
 www.knnv.nl/haarlem/dagvlin-
 derwerkgroep.htm

Libellenwerkgroep **Zuid-Kennemerland**
 F. Koning
 M. Hobbemastraat 37
 2102 BJ Heemstede
 koning.f@wolmail.nl
 www.knnv.nl/haarlem/libellen-
 werkgroep.htm

Zoetermeer
 Anja van Beek
 Turfberg 16
 2716 LT Zoetermeer
 anjahansvb@wanadoo.nl

Zuidwolde
 Jan de Haas
 Jan Westerhuisstraat 2
 7924 RE Veeningen
 j.a.dehaas@hetnet.nl